

Groot Deventer Dictee 2010 - liefhebbers

Van boeken en mensen

Al bijna tachtig jaar is het _____ de iden van maart weer zover. Een hele week lang staat 'het Nederlandse boek' met veel _____ in de _____. Schrijver dezes kan zo'n _____ initiatief slechts op-en-duit toejuichen. Hoeveel literair hoogwaardige _____ worden immers _____ niet verramsjt bij gebrek aan een koper? Bovendien worden hardnekkige préjugés, met name de _____ dat de Nederlander _____ is met een connatale parcimonie, _____ naar de prullenmand verwezen, omdat elk en een iegelijk, als hij of zij een boek koopt _____, een _____ koefnoen _____.

'Gouwe-dozen-met-blikken-randen,' zult u misschien zeggen, 'nou komt er effentjes een of andere _____ onze Boekenweek accapareren (figuurlijk althans) en _____ ons om de oren slaan met vooroordelen en _____. Zou hij zijn _____ komen _____ met ik weet niet welke _____ klinkende woorden?

Tja, u mag me rustig naar de antipoden, naar de Mookerhei of _____ kilometer beneden de _____ wensen, maar vanavond zult u het met mij moeten doen. Overigens kan ik u geruststellen: de aanwezige dicteeacolieten weten dat ik het Groot-Nederlands _____ genegen ben. Bovendien werd dit jaar gekozen voor een invuldictee teneinde

de proef hopelijk _____ te houden voor de liefhebbers, zonder dat het voor de specialisten, die schertsenderwijs weleens dicteenomaden worden genoemd, appeltje-eitje zou zijn. Als de _____ dus geen ahnung zouden hebben van het bestaan, laat staan de spelling, van sommige opgavenwoorden, dan zijn deze hoogstwaarschijnlijk alleen voor de specialisten bestemd. En men hoeft echt geen acribische _____ te zijn om de tekst te begrijpen, maar alla, ik _____ uit.

Ik wilde het met u hebben over boeken. Ik denk dat er niemand is die zoals ik boeken _____, bij wijze van spreken toch. Vroeger _____ ik me bij tijd en wijle in _____ van whodunits, terwijl ook een saillante penny dreadful er _____ in ging als gesneden koek. _____ gaat mijn voorkeur uit naar _____ vertellingen, zoals over de Phlegraeïsche velden waar de Griekse oppergod Zeus de _____ zou hebben overwonnen. Of over de lotgevallen van Odysseus die over de kristallijne wateren van de _____ tussen Scylla en Charybdis _____, lang voordat de Romeinse geschiedschrijver Tacitus deze zee 'mare nostrum' zou noemen.

Tevens mag ik graag een kookboek ter hand nemen. Ik lijd niet aan sitomanie (dat is _____), noch ben ik anorexia-nervosapatiënt, en ik leerde in hotel mama ook te eten wat de pot _____. Zolang als de lepel in de _____ stond, treurde ik nog niet. Maar ik _____ vrouw en kinderen thans graag met originele _____ creaties, die evenwel niet altijd blijk geven van _____ finesse. Je moet wellicht ook geen

_____ zijn om te vermoeden dat _____ van in _____ gekaramelliseerde szechuanpepers met _____, _____ in gemilesimeerde châteauneuf-du-pape, en geassaisonneerd met _____, hummus en bazielkruid, volstrekt oneetbaar zijn, omdat de ingrediënten _____ niet samen horen. Maar ja, je bent dicteefreak of je bent het niet, en het is alvast _____ schrijfbaar. Daarom maak ik sedertdien dus gebruik van een kookboek...

Maar waar ik, in tegenstelling tot de _____ Anne Frankdagboeken, _____ nooit van gehoord had, waren de dagboeken en brieven van Etty Hillesum. Een gat in mijn cultuur, zo moest ik vaststellen. Graag wil ik u derhalve even over haar vertellen. Etty Hillesum werd op 15 januari 1914 in Middelburg geboren. Haar vader was _____ en doceerde Grieks en Latijn aan het _____ gymnasium. Haar moeder ontvlood in 1907 tijdens een pogrom met talloze Asjkenazische Joden de sjtetls in het oude Rusland van vaders tsaar. Vanaf Etty's tiende levensjaar woonde het gezin in Deventer. Etty groeide _____ in de jaren dat het _____ machtsstreven van _____ de kop _____.

Het is onmogelijk in een kort tijdsbestek een fullcolourportret van Etty Hillesum te schetsen, maar na even te hebben _____ op het wereldwijde web onderneem ik een schamele poging. Etty was een _____, _____ vroegrijpe en tegelijk ook wat _____ jonge vrouw, die graag achter de jongens aan zat en die _____ ook tegen het gevestigde _____

aan schopte. Ze studeerde jus in Amsterdam, waar ze rondfladderde en er een ongebonden _____ op na hield. Af en toe liet ze de stad aan de IJ-oever achter zich en trok ze weer voor een poos naar Deventer. Ondertussen zag ze met _____ ogen hoe de _____ om zich _____ en in 1938 in Duitsland _____ tijdens de Kristallnacht. Vanaf 10 mei 1940 was ook Nederland door de Duitsers bezet. Omdat een _____ was geweest, werd de familie Hillesum ook gevisieerd door de _____ wetgeving, die hun het leven steeds moeilijker maakte. Etty moest haar vervolgstudie in de slavistiek _____. Ze hield zich echter niet _____. Al beseftte ze _____ dat het doel van de bezetter de _____ was, nooit liet ze de hoop en de veerkracht in haar hart _____. Ze koesterde deze integendeel en ervoer erin een hoogstpersoonlijke _____. Niettegenstaande _____ in doorgangskamp Westerbork haar aanboden onder te duiken, weigerde ze dit, omdat ze het lot van haar volk wilde delen. De _____ van de Shoah eindigde voor Etty in het deportatiekamp _____ waar ze, amper negenentwintig jaar oud, stierf.

Toch lees je in haar dagboek en te boek gestelde brieven geen coïonaden, geen ongenueanceerde _____ tegen de Duitse bezetters. Integendeel, ik was oprecht _____ toen ik de volgende passage las, die geen _____ bevat, maar die ik u desalniettemin niet wilde onthouden: *'En al zou er nog maar één fatsoenlijke Duitser bestaan, dan zou die het waard zijn in bescherming genomen te worden tegen de hele barbaarse bende en om die éne fatsoenlijke Duitser zou men dan*

niet zijn haat mogen uitgieten over een geheel volk.' (uit het Dagboek van Etty Hillesum, 15 maart 1941)

Voorwaar een pleidooi tegen hokjesmentaliteit en _____
ook vandaag brandend actueel. Ik bedoel _____: of we nu
_____ met silvesteravond elkaar een gelukkig nieuwjaar,
dan wel met Rosj Hasjana (dat is het _____), elkaar 'sjana
tova' wensen, doet niet wezenlijk _____. Sjalom, salam aleikum
of gewoon _____, wat doet het ertoe? Of we nu
_____, het _____
Sjavoet, het _____ holifeest of het _____
_____ oftewel led-al-Fitr ter afsluiting van de
_____ vieren, we zijn allemaal toch voor het geluk bestemd en
de Dagster schijnt voor elk van ons zonder onderscheid.

_____ ben ik zo vrij het dictee te beëindigen met een citaat dat Etty
zeker niet op die manier bedoeld heeft, maar dat u aller motto moge zijn nu dit
dictee _____ is: *'Ik heb zagezegd de moed om fouten te maken en
behoud daar toch mijn zelfvertrouwen bij.'*